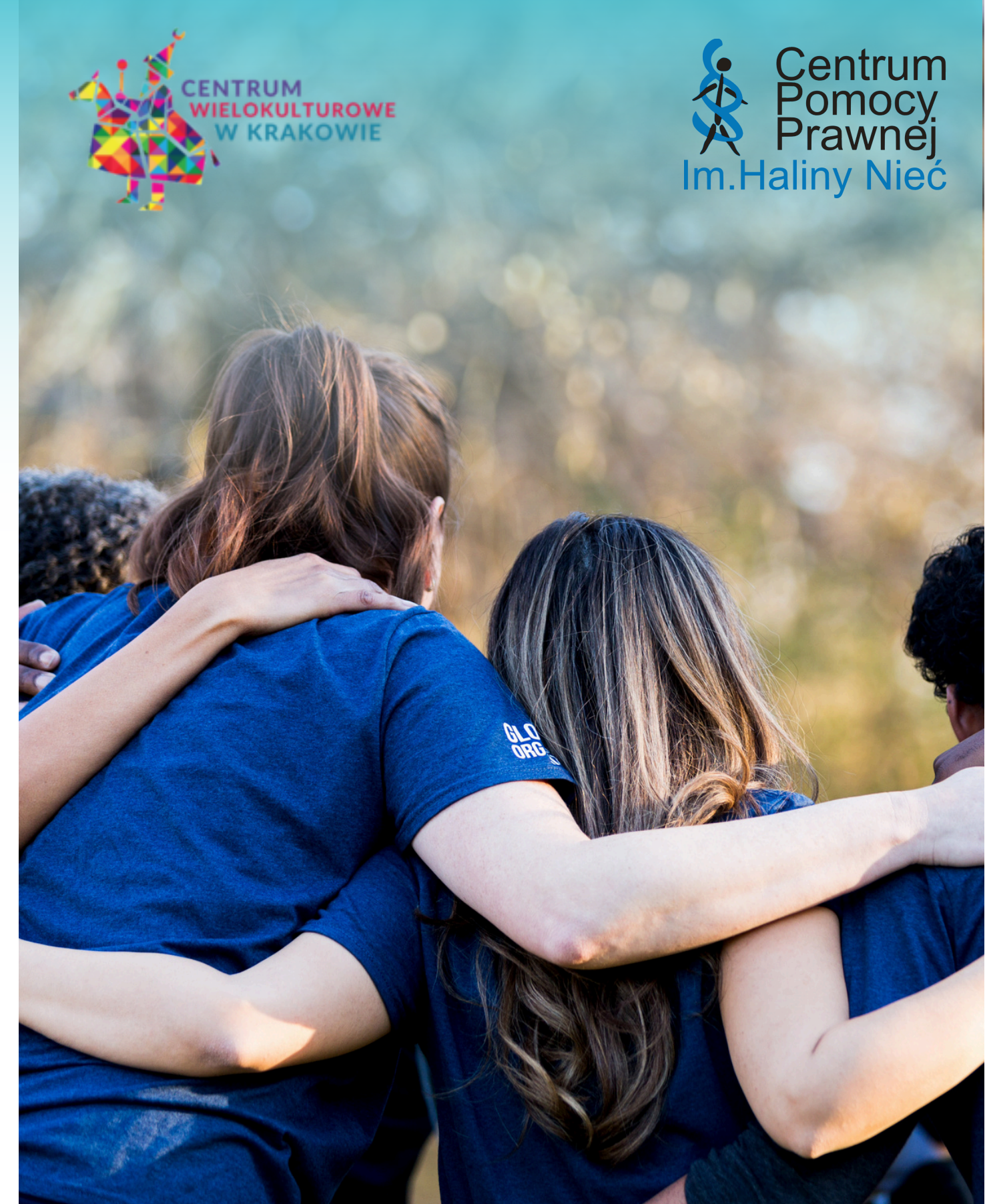

SPOTKANIE SIECIUJĄCE

Krakowskich Organizacji Działających na rzecz Cudzoziemców

Propozycja celów, które chcemy osiągnąć do końca roku

Projekt: Prawa cudzoziemców w Krakowie - wiedza, współpraca, wsparcie

Finansowane przez
Unię Europejską

FUNDACJA
IM. STEFANA
BATOREGO

**PROGRAM
RÓWNYCH
PRAW**

Aktualne dane dotyczące populacji uchodźców z UKR

24 lutego 2026

Dane liczbowe:

Uchodźcy z Ukrainy z **aktywnym PESEL UKR**

- 965 600 osób z PESEL UKR na dzień 10 lutego 2026 r. -spadek o 2 403 osoby w porównaniu z 968 003 osobami 12 stycznia 2026 r.
- Kobiety stanowią ok 58% a mężczyźni stanowią ok. 42% wśród posiadaczy PESEL UKR.
- Wśród wszystkich uchodźców z Ukrainy posiadających PESEL UKR **23 % to mężczyźni w wieku 18-62 lata.**
- **Od początku pełnoskalowej wojny w Ukrainie ponad 2 mln uchodźców uzyskało PESEL UKR.**

Kalendarium wydarzeń: Ustawa wygaszająca

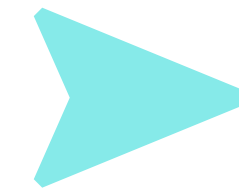
24 lutego 2026

Prace ustawodawcze:

W dniu **23 grudnia 2025 r.** projekt ustawy o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw został przesłany do konsultacji społecznych i międzyministerialnych.

- W dniu 12 stycznia 2026 r. odbyło się spotkanie konsultacyjne z NGO
- W dniu 20 stycznia 2026 r. projekt wpłynął do Sejmu, gdzie został przyjęty w dniu 23 stycznia.
- Następnie w dniu 28 stycznia 2026 r. projekt ustawy został przyjęty przez Senat bez poprawek.

- **W dniu 19 lutego 2026 r. Prezydent podpisał ustawę.**

Ramy ochrony czasowej

24 lutego 2026

Ramy ochrony czasowej:

Ustawa wprowadza wyraźną **ustawową definicję beneficjenta ochrony czasowej**, rozumianego jako cudzoziemiec należący do grupy osób wysiedlonych **określonej w decyzji Rady Unii Europejskiej**. W przeciwieństwie do pierwotnej Specustawy, nowe przepisy nie określają autonomicznie okresu legalnego pobytu beneficjentów ochrony czasowej. **Zamiast tego stosowanie przepisów krajowych jest bezpośrednio powiązane z okresem obowiązywania właściwej decyzji Rady.**

Przepisy Specustawy będą stopniowo wygaszane, natomiast regulacje dotyczące ochrony czasowej zostaną włączone do ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony.

Dalsze stosowanie ochrony czasowej w przypadku legalnego wjazdu:

Ustawa wyraźnie utrzymuje możliwość korzystania z ochrony czasowej pod warunkiem, że wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej był **legalny**. Rozwiązanie to odbiega od zasad dostępu do ochrony międzynarodowej (postępowania azylowego), w których legalny wjazd nie stanowi warunku ubiegania się o ochronę.

Identyfikacja i rejestracja (PESEL UKR, Diia.pl)

24 lutego 2026

Identyfikacja i rejestracja:

Numer PESEL UKR oraz system Diia.pl zostaną utrzymane i **zastąpią papierowe zaświadczenia wydawane dotychczas przez Urząd do Spraw Cudzoziemców (UdSC)**. PESEL UKR będzie nadawany **wszystkim cudzoziemcom uprawnionym do ochrony czasowej, a nie wyłącznie obywatelom Ukrainy**.

Cudzoziemcy, którzy uzyskali PESEL UKR wyłącznie na podstawie oświadczenia (bez ważnego dokumentu podróży lub dokumentu ze zdjęciem potwierdzającego tożsamość), są zobowiązani do **przedłożenia ważnego dokumentu podróży do dnia 31 sierpnia 2026 r.** Niedopełnienie tego obowiązku skutkować będzie utratą statusu UKR oraz podstawy legalnego pobytu.

Wniosek o nadanie numeru PESEL UKR należy złożyć w terminie 30 dni od wjazdu do Polski. Termin ten ma charakter instrukcyjny (niezawity).

Ustawa wprowadza również podstawę prawną umożliwiającą Straży Granicznej wpuszczenie cudzoziemca bez dokumentów, jeżeli zadeklaruje on zamiar skorzystania z ochrony czasowej. W takim przypadku numer PESEL UKR musi zostać uzyskany w terminie 30 dni.

Ośrodki zbiorowego zakwaterowania (OZZ)

24 lutego 2022

Ośrodki zbiorowego zakwaterowania:

Minister właściwy do spraw wewnętrznych może zapewnić zakwaterowanie i wyżywienie w ośrodkach recepcyjnych przez okres **do 60 dni od dnia przyjazdu do Polski, jednak nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia 24 lutego 2022 r.**

Po upływie 60 dni pomoc przysługuje wyłącznie osobom należącym do grup wrażliwych:

- osobom posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności lub ich opiekunom niepobierającym świadczenia opiekuńczego;
- osobom w wieku emerytalnym (60 lat kobiety, 65 lat mężczyźni), niepobierającym emerytury, nieaktywnym zawodowo i niemającym pełnoletnich zstępnych w Polsce;
- kobietom w ciąży lub osobom sprawującym opiekę nad dzieckiem do 12. miesiąca życia;
- osobom pochodzącym z instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- osobom wypisanym ze szpitala po hospitalizacji finansowanej przez NFZ (co najmniej 7 dni).

Alternatywnie wobec pobytu w OZZ ustawa przewiduje możliwość przyznania świadczeń pieniężnych lub rzeczowych osobom przebywającym poza ośrodkami.

Dostęp do opieki zdrowotnej

24 lutego 2026

Dostęp do opieki zdrowotnej:

Osoby posiadające status UKR są uprawnione do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej, jeżeli:

- są ofiarami tortur lub gwałtu (wymagane zaświadczenie z Urzędu do Spraw Cudzoziemców);
- są małoletnie (do ukończenia 18. roku życia);
- **posiadają zaświadczenie potwierdzające pobyt w ośrodku recepcyjnym;**
- są w ciąży, w trakcie porodu lub w okresie połogu.

Niezależnie od powyższego, beneficjenci ochrony czasowej znajdujący się w stanie nagłego **zagrożenia zdrowia mają prawo do niezwłocznych świadczeń zdrowotnych w niezbędnym zakresie.**

Świadczenia rodzinne - 800+

24 lutego 2026

Świadczenia rodzinne - 800+:

Program świadczenia wychowawczego 800+ pozostaje formalnie bez zmian, jednak wprowadza nowy warunek zobowiązujący opiekuna do wykazania aktywności zawodowej (rozumianej szeroko, w tym podlegania ubezpieczeniom społecznym).

Wnioski według zmienionych kryteriów mogą być składane **od 1 lutego 2026 r.**

Dostęp do pomocy społecznej

Art. 26 Specustawy został uchylony. Beneficjenci mają obecnie dostęp wyłącznie do podstawowych form pomocy społecznej: schronienia, posiłków, niezbędnej odzieży oraz zasiłku celowego (**tak jak osoby korzystające ze zgody ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany**)

•Prawo do świadczeń: wychowawczego 800+, „aktywnie w żłobku”, „Dobry start”, rodzinnych na zasadach i w trybie określonym w odpowiednich ustawach.

Legalizacja pobytu i polityka powrotowa

24 lutego 2026

Legalizacja pobytu i polityka powrotowa:

Ustawa zachowuje możliwość legalizacji pobytu poprzez uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z pracą, pracą wysoko wykwalifikowaną, prowadzeniem działalności gospodarczej, łączeniem rodzin lub pobytem z obywatelem polskim). **Termin rozpatrywania wniosków został wydłużony do 180 dni.**

Specjalne roczne zezwolenie na pobyt (art. 42a) zostało uchylone.

UdSC może odmówić udzielenia ochrony czasowej lub ją cofnąć ze względów bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego. Nie przewidziano gwarantowanego środka odwoławczego.

Beneficjenci są zobowiązani do opuszczenia terytorium Polski w terminie 30 dni od wygaśnięcia lub cofnięcia ochrony, chyba że ich pobyt został zalegalizowany na innej podstawie.

Legalizacja pobytu i polityka powrotowa

24 lutego 2026

Legalizacja pobytu i polityka powrotowa:

Legalność pobytu obywateli Ukrainy bez statusu UKR została przedłużona do **4 marca 2027 r.**, jednak **uproszczony dostęp do rynku pracy nie został przedłużony.**

Zawieszenie biegu terminów procesowych w sprawach pobytowych przedłużono do 4 marca 2027 r., natomiast zawieszenie w postępowaniach azyłowych wygaśnie 4 marca 2026 r.

Uchylenie art. 42b umożliwia wydawanie decyzji o zobowiązaniu do powrotu (deportacji) na zasadach ogólnych od 4 marca 2026 r.